

gálandó területen belül elkülönítjük, amennyiben van ilyen, a nem egyöntetű foltokat. A közel azonos foltokon belül terepen könnyen haszosítható terület-részt jelölünk meg, amelyet térképen is bejelölve és a terepen felkeresve, földi módszerrel meghatározzuk a beazonosítható folt, vagy foltok fakészletének nagyságát és egyéb jellemzőit. A továbbiakban ezen mintaterületek képi jellemzőihez, mint pl. tónusjellemzők eloszlása és képpontok száma, hozzárendeljük a mintaterület fakészletét. A számítógépes rendszer az erdőrészleten belül megvizsgálja a mintaterületek képi jellemzőivel azonos területeket és azok képpont aránya alapján kiszámítja az erdőrészlet, vagy egyéb vizsgált terület fakészletének nagyságát.

Eddigi vizsgálataink szerint a video felvételi és értékelési rendszernek erdőrendezési szempontból a jövőben nagy szerepe lesz, mind az erdőállapot-jellemzők meghatározásában, mind azok változásának megfigyelésében. Technikájának fejlesztésével könnyebb és kevesebb terepi munkára és pontosabb állapotfelvételre nyílik majd lehetőség.

Előzőek alapján remélem látszik, hogy a számítógépes térképezés nem felelőtlen ígélet, hanem már meglevő eredményeink és a tovább folytatott fejlesztési munkánk alapján gyakorlati valóság.

Dr. Bán István

AZ USA ÁLLAMERDÉSZETÉRŐL

A nálunk is előfizethető amerikai földrajzi folyóirat, a *National Geographic* általában kitűnik azzal, hogy évenként legalább egyszer foglalkozik az erdőszettel, s annak társadalmi, kulturális, politikai vonatkozásaival. Ezévi szeptemberi számában az USA állami erdeit fogta vallatóra, s nem kevesebb mint 34 oldalt szentelt a kérdésnek.

Úgy tűnik, hogy az energiaválság mellett, az általános gazdasági válság nyomán a közfigyelem még erősebben irányul a megújítható természetes erőforrások és a természet felé. Egyre több általános fórum foglalkozik az erdők és a fa olyan részletproblémáival is, amelyek eddig csak a szakemberek szűk körét érdekelték.

Az amerikai erdők mérhetetlen kiterjedése és fakészlete elkényeztette a népet. Az 1891-ben *Harrison* elnök által hozott első, az erdőt védő rendelkezést még antidemokratikusnak és amerikaellenesnek nevezhette a közvélemény, de még *Theodore Roosevelt* azon döntése is éles tiltakozást váltott ki, amellyel *Erdészeti Szolgálatot* alapított 1905-ben.

Az amerikai erdőszet *Bedő Albert*jét *Gifford Pinchot*nak hívják, aki az erdőszetet Európában tanulta és az USA Erdészeti Szolgálatának első főnöke volt. Működését 1890-ben kezdte. Bevezette a szálalóvágást, kidolgozta a természetes felújítás helyi módszereit, harcolt a tüzek és az erózió ellen. Ő kezdeményezte az első erdőszeti főiskolai fakultás megalapítását a *Yale Egyetemen* 1900-ban. Pinchot hamar befejezte erdőszeti főnöki pályafutását: megkísérelt leleplezni egy korrupciós összeesküvést, amelynek célja az volt, hogy az értékes alaszakai szénmezőket egy bizonyos bányatársaság kapja. A társaság fő támogatója történetesen a belügyminiszter volt. . . Pinchot ezután kétszer volt Pennsylvania állam választott kormányzója, ami nem kis dolog. Lelkében mindig

erdész maradt. Az *Amerikai Erdészeti Egyesület* közadakozásból megvásárolta Pinchot kitűnő állapotban levő hajdani udvarházát (e sorok írója is hozzájárult egy dollárral), amit most kegyelettel gondoz és használ.

A Pinchot által kialakított Erdészeti Szolgálat keretében ma nyolc erdészeti tudományos intézmény működik 970 fős kutatógárdával és a 155 államerdészeti gazdálkodó egység 76 millió hektár területen dolgozik. A területek védett vadonok, őserdők, tájvédelmi egységek, történelmi emlékhelyek és rekreációs tömbök, amelyeken silétesítmények, táborhelyek, bányák, olajkutak, kutatóintézetek, csemetekertek, horgász és vadászati létesítmények, távközlési eszközök és vezetékek, aktív tűzhányóhegyek, meteorológiai és csillagászati megfigyelő-állomások vannak, s ezeket 450 ezer kilométernyi erdészeti útpálya köti össze.

Az államrendészet a vágásérett erdők egy részét árverésen, lábon adja el magán fakitermelőknek. Az USA fenyő épületfa igényének egyharmadát Kánadából importálja. Ugyanakkor sok olyan túltartott erdővel rendelkezik, ahol az élőfakészlet a nagyfokú mortalitás miatt már apadóban van, s ezeket továbbra is fenntartja: A szakemberek az önellátást, sőt még azt is lehetségesnek tartják, hogy az USA ismét nettó faexportáló orszaggá váljék. Ehhez viszont a túltartott erdőket ki kellene termelni elsősorban azért, hogy helyükre új, nemesített, magasnövedékű fafajokból álló erdő kerülhessen. Elsődlegesen fatermelést szolgáló erdőkről van szó, hozzávetőleg 40 millió hektáros területen.

A jelenlegi általános gazdasági válság nagyon súlyos hatással van a fagazdasági szektorra. Visszaesett a lakásépítési kedv. Múlt év nyaráig 800 fűrésztelep szüntette be működését és 86 000 erdészeti és elsődleges faipari munkás vált munkanélkülivé.

Élénk a vita a tarvágás körül is. Az 1976. évi törvény végül is engedélyezi a tarvágást, de csak 40 hektáros felső határral.

Éles viták folynak arról, hogy az 1964. évi vadonvédelmi törvény által csak 1984. januárjáig engedélyezett bányászati tevékenységgel mi legyen a továbbiakban? A mintegy 30 millió hektár vadonban olaj és gázlelőhelyek vannak. A kutakhoz utakat építenek, fúrásoként általában 1000 m² körüli területet tarolnak le. A csővezetékek építését a környezetvédők egyenesen katasztrofális hatásúnak mondják.

Nagy gond a legeltetés. Az Erdészeti Szolgálat még ma is kénytelen erdei legeltetési engedélyeket kiadni. Különösen súlyos a gond aszályok idején, amikor a legelőterületeken a fű kiég, s az extenzív tenyészetek állatait csakis az erdő tudja átmenetileg megmenteni.

A társadalmi szervezetek, ezek közül is elsősorban a *Sierra Club*, kemény harcot folytatnak a vegyszerezés, a kémiai eszközökkel végzett szelektáló előhasználat, valamint a terepjáró járművek erdőben, de nem az utakon való használata ellen. Viták és ellentmondások jellemzik a gazdag bányászati lelőhelyek, a külszíni fejtések, az állatvilág és a vízgyűjtő területek kérdéseit is.

A végső kérdés az, hogy az amerikai nép és a kormányzat megéri-e arra, hogy okosan éljen azzal a gazdag természeti ajándékkal, amit az amerikai erdők jelentenek?

Tóth Miklós